

Отже, з метою більш повного та ефективного використання громадянського суспільства для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії РФ необхідно здійснювати подальше вдосконалення форм і механізмів державно-громадської взаємодії. Пріоритетне значення на цьому шляху має приділятися громадській участі у суспільно-політичній консолідації, налагодженні системи громадського контролю та протидії інформаційній агресії.

Одержано 12.10.2017

УДК [347.962.2:005](477)

Олексій Олегович НАУМКІН,

студент 3 курсу факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ ВІДБОРІ НА ПОСАДУ СУДДІ ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО СУДОУСТРІЙ І СТАТУС СУДДІВ»

У даний період часу дуже гостро постає питання громадського контролю за органами які здійснюють правосуддя. Існує декілька форм громадськості на правосуддя:

1) Коли громадськість безпосередньо здійснює правосуддя (товариські суди у СРСР);

2) Коли представники громадськості складають безпосередньо органи правосуддя (діяльність народних або присяжних засідателів);

3) Коли громадськість може вплинути на кадрову політику держави при формуванні корпусу професійних суддів (безпосередні вибори суддів громадянами держави або існування громадських органів за якими існує право: заблокувати яку-небудь кандидатуру не доброчесного судді).

Перша форма дуже примітивна і існує більш у тоталітарних державах. Це наприклад, постанова від червня 1929 року ВУЦВК і РНК УСРР за якою утворюються громадські суди та примирні камери. Ці органи створювались на загальних зборах робітників якщо це був товариський суд або на громадських зборах селян коли це була примірна камера. Але у цей час керівництво здійснювало ВКП(б) СРСР, тому представники цих органів були під контролем відповідних структур цієї організації. Тому представники

товариських судів не мали спеціальної юридичної освіти, а повинні були відповідати «Моральному кодексу будівника комунізму». З провалом тоталітарного режиму дана форма правосуддя припинила своє існування.

Друга форма правосуддя бере початок свого існування з реформ 60-х років XIX ст., коли з'явився суд присяжних засідателів. У даний час присяжні засідателі існують згідно із законом України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016. Згідно зі ст. 63 ч. 3 вони формуються безпосередньо відповідними місцевими радами. Та згідно зі ст. 68 під час виконання своїх обов'язків звільняються від виконання своїх основних трудових обов'язків. Це означає, що наша держава піклується про статус та кадровий відбір присяжних засідателів. Але невизначений статус засідателів у спеціалізованих судах (наприклад Вищий Антикорупційний Суд України).

Третя форма бере свій початок від мирових судів. Інститут також виник у час демократизації суспільства 60-х років XIX ст. Вони обиралися земськими зборами і Міськими думами. У наступний час наша держава відійшла від принципу відбору суддів представницькими органами, але це пов'язано з тим, що голова держави координує відбір на посаду судді та кандидатура судді повинна пройти довгий шлях від відбору Вищої кваліфікаційної комісії суддів та спеціального навчання протягом 12 місяців у Національній школі суддів до подання Вищої ради правосуддя Президенту України. У цьому процесі безпосередню участь бере Громадська рада доброчесності, яка регулюється ст. 85 закону України «Про судоустрій і статус суддів» ця рада утворюється згідно з законодавством з метою відповідності норм професійної етики, яких повинен обов'язково дотримуватися даний суддя або кандидат на посаду судді. Громадська рада доброчесності складається з 20 членів та повинна збирати: перевіряти, аналізувати інформацію щодо судді або кандидата на посаду судді, надавати Кваліфікаційній комісії суддів інформацію щодо кандидата на посаду судді та надавати за наявності відповідних підстав Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Для здійснення цих повноважень зазначених у цій статті передбачається, що членом Громадської ради доброчесності надається право безоплатного та повного доступу до відкритих державних реєстрів.

Громадська рада доброчесності формується з громадськості, але до неї не входять особи, які перебувають у дружніх чи особистих

стосунках з суддею чи кандидатом на посаду судді, якщо він перебуває у дружніх чи інших особистих стосунках з суддею чи з кандидатом на посаду судді, якщо він причетний до справ які розглядав чи розглядає такий суддя, за наявності іншого конфлікту інтересів або обставин, що викликають сумнів у його неупередженості. Члени Громадської ради доброчесності призначаються зборами представників громадських об'єднань які скликаються Головою Вищої кваліфікаційної комісії суддів у цих зборах приймають участь громадські організації які здійснюють діяльність у правозахисній сфері, а також ставлять за мету подолання корупції в Україні. Ці організації не можуть фінансуватися юридичними особами які мають бюджетний або інший фінансовий зв'язок з офіційно визнаними Верховною Радою терористичними організації та країною агресором. Членом Громадської ради доброчесності обирається громадянин України строком на 2 роки. Громадська рада доброчесності вважається правомочною за умовою призначення, як найменше 10 її членів.

Можна сказати, що Громадська рада доброчесності є тим органом, що втілює думку громадськості відносно кожної кандидатури судді тому потрібно сказати, що це дуже важливий і потрібний орган який надає шанс громадського контролю з боку суспільства.

Одержано 12.10.2017

